

NURMIJÄRVI

Lukion opiskelijahuollon käsikirja

Sivistyslautakunta 11.12.2014

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.12.2014

Sisältö

1	Johdanto	3
1.1	Käsikirjan käyttäjälle	3
1.2	Mitä opiskelijahuolto on?	3
1.3	Varhainen avoin yhteistyö Nurmijärvellä.....	3
2	Opiskelijahuoltotyötä ohjaavat keskeiset lait	5
3	Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö	5
4	Opettaja opiskelijahuollon toteuttajana	6
5	Opiskelijahuolto	6
5.1	Kuntatason opiskelijahuollon ohjausryhmä	6
5.2	Yhteisöllinen opiskelijahuolto	7
5.3	Yksilökohtainen opiskelijahuolto	9
5.3.1	Monialainen yksilökohtainen opiskelijahuolto	9
5.3.2	Opiskelijaterveydenhuolto.....	10
5.3.3	Kuraattoripalvelut.....	11
5.3.4	Psykologipalvelut.....	13
5.3.5	Opiskelijahuoltokertomus	13
5.3.6	Salassapito, tiedonsiirto ja rekisteri	14
6	Opiskelijahuollon muut yhteistyötahot	15
7	Lähteet	16

1 Johdanto

1.1 Käsikirjan käyttäjälle

Uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain keskeisenä tavoitteena on ollut koota yhteen hajallaan olevaa oppilas- ja opiskelijahuoltoon, henkilötietojen käsittelyä, kirjaamista, rekisteröimistä ja salassapitoa koskevia säännöksiä. Tavoitteena on myös ollut siirtää työn painopistettä ehkäisevään ja yhteisölliseen työhön nykyisestä yksilökeskeisestä ja korjaavasta työstä, sekä lisätä opiskelijahuoltotyön suunnitelmallisuutta.

Lukion opiskelijahuollon käsikirjan kokoamiseen ovat osallistuneet Nurmijärven kunnan oppilas- ja opiskelijahuollon kehittämisryhmä sekä Rajamäen lukion rehtori Jyrki Lihr ja lukioiden yhteinen koulukuraattori Riina Myllyniemi. Kehittämisryhmässä toimivat opetuspäällikkö Kati Luostarinen (pj.), tehostetun ja erityisen tuen koordinaattori Miira Arminen, varhaiskasvatuksen asiantuntija Marita Käyhkö, erityistyön palvelujen johtaja Terhi Tehola, johtava koulukuraattori Riina Kontro, terveysneuvonnan johtaja Sanna Nieminen, asiantuntijaterveydenhoitaja Terhi Seppälä, va. asiantuntijaterveydenhoitaja Jaana Vaittinen sekä opetustoimen koordinaattori Kristiina Pirnes (siht.).

Käsikirjassa kuvataan uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämät opiskelijahuollon tasot sekä toiminta näillä eri tasoilla ja erilaisissa ryhmissä.

Opiskelijahuolto muodostaa kokonaisuuden ja sitä toteutetaan:

- ensisijaisesti ehkäisevänä, koko yhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskelijahuoltona
- sekä lisäksi yksilökohtaisena opiskelijahuoltona siten, kuin laissa on säädetty.

1.2 Mitä opiskelijahuolto on?

Lukion opiskelijahuollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskelijahuolto toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskelijahuoltona.¹

Lukion opiskelijahuollon kokonaisuuteen sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskelijahuolto sekä opiskelijahuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut. Palveluiden järjestämisestä vastaa oppilaitoksen sijaintikunta. Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskelijahuolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja.²

Opiskelijahuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Opiskelijahuolto toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskelijahuolto on kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskelijahuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu opiskeluyhteisön hyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla.³

1.3 Varhainen avoin yhteistyö Nurmijärvellä

Varhainen avoin yhteistyö on asiakkaan (opiskelija, huoltaja, perhe, potilas) ja työntekijän/työntekijöiden keskinäistä yhteistyötä ongelmatilanteiden ehkäisemiseksi. Varhainen avoin yhteistyö on vastuunottoa omasta toiminnasta toisten tukemiseksi.

Varhaisen avoimen yhteistyön ytimenä ovat

¹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 3 §

² Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 3 ja 9 §

³ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 3 §

- toimia varhain, kun vielä on paljon toimintamahdollisuuksia
- toimia avoimesti, luottamussuhteita vaalien
- toimia yhteistyössä, voimavaroja kooten
- eri toimijoiden välinen kunnioittava vuoropuhelu, dialogi; sekä
- sektorirajat ylittävä ja aidosti asiakaslähtöinen yhteistyö.

Toiminnassa keskeistä on asiakkaan ja hänen läheisverkostonsa osallisuus ja kunnioittava kuulukuksi tuleminen. Osallisuutta on olla ja kokea olevansa osa yhteisöä sekä kokemus mahdollisuudesta vaikuttaa itseään ja lähiyhteisöään koskeviin asioihin. Osallisuudessa on kyse suhteesta ja vuorovaikutuksesta, jossa kaikki osapuolet tulevat kuulluksi toisiaan kunnioittavissa dialogisissa kohtaamisissa. Dialoginen vuorovaikutus mahdollistaa erilaisten ajatusten esille tuomisen niiden ollessa erimielisiäkin. Dialogisessa vuorovaikutuksessa kehitellään yhdessä ymmärrystä siitä, mitä kukin asioista ajattelee ja mietitään erilaisia vaihtoehtoja toimia tilanteissa.

Varhaisessa avoimessa yhteistyössä käytettäviä dialogisia menetelmiä ovat:

Huolen puheeksiottaminen

Huolen puheeksiottaminen on tapa ottaa askarruttava asia puheeksi toista loukkaamatta. Se helpottaa ja mahdollistaa asiakassuhteen rakentumista arvailusta avoimemmaksi suhteeksi. Suhteet eivät vahingoitu, vaikka keskustellaan hankalista asioista.

Puheeksiottamisessa keskeistä on kunnioittava tapa ottaa huoli puheeksi. Sen sijaan, että toetaan esim. opiskelijan ongelmat, joille tulisi tehdä jotain, työntekijä ottaa puheeksi oman huolensa ja pyytää yhteistyötä huolensa huojentamiseksi. Työntekijä, joka lähestyy opiskelijaa tai tämän huoltajia ilmaisten huoltaan ja pyytäen heitä yhteistyöhön, avaa dialogia sen sijaan, että määritteli tilannetta toisille ja heidän puolestaan.

Ennakointidialogit

Ennakointidialogit ovat keino toteuttaa erilaisten verkostojen yhteisiä palaveriteita niin, että osanottajat löytävät tapoja kehittää ja koordinoita yhteistoimintaansa. Tavoitteena on selkeyttää eri tahojen yhteistyötä, yhdistää verkoston voimavaroja ja avartaa toimintamahdollisuuksia dialogisesti. Dialogeissa käytetään ulkopuolisia, menetelmään koulutettuja palaverin vetäjiä, verkostokonsultteja.

Ennakointi-/tulevaisuusdialogeja voidaan käyttää muun muassa:

- moniammatillisissa, monitoimijaisissa asiakastilanteissa
- kuntien, toimialojen, hankkeiden ja työyhteisöjen toiminnan suunnittelussa
- kuntoutus-, kasvatusta- ja hoitosuunnitelmien muodostamisessa
- varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten vanhempainiltojen rakenteena
- opiskelijaryhmien ryhmäytymisprosessien osana
- oppilaitoksissa hyvän yhteishengen suunnittelussa
- asukasryhmien ja asuinalueiden toiminnan suunnittelussa.

Hyvien käytäntöjen dialogit

Hyvien käytäntöjen dialogeissa pyritään löytämään työhön liittyviä käytäntöjä, jotka ovat osoittautuneet toimiviksi ja vaikuttaviksi. Tarkoituksena on jakaa yksittäisen työntekijän ja työyhteisön osaamista. Hyvien käytäntöjen jakamisen tehtävänä on nostaa esiin hiljaista tietoa kokoamalla asianosaiset keskustelemaan asioista, jotka edistävät arjen sujumista ja tuottavat toivottuja tuloksia. Hyvien käytäntöjen jakaminen edellyttää yhteen kokoontumista, tilaa ja aikaa.

Hyvien käytäntöjen dialogeja voidaan järjestää esimiehille, työyhteisöille, työyhteisöjen kesken ja työyhteisöjen ja tärkeimpien yhteistyökumppaneiden kuten lasten, nuorten, vanhempien/hoitajien ja muiden sektorien työntekijöiden kanssa. Toiminnan tarkastelu ja palveluiden kehittäminen pohjautuu aina avoimuuteen, osallisuuteen ja varhaiseen yhteistoimintaan.

Lisä- ja yhteystiedot

Lisätietoa varhaisesta avoimesta yhteistyöstä sekä koulutusten ja dialogien tilaukset esitetään toimiala-asiantuntijalle (verkostotyö) osoitteeseen Nurmijärven kunta, Sosiaalitoimi, PL 7, 01901 Nurmijärvi tai puhelimitse 040 317 4105.

2 Opiskelijahuoltotyötä ohjaavat keskeiset lait

Hallintolaki (434/2003)

Henkilötietolaki (22.4.1999/523)

Kansanterveyslaki 14 § (66/1972) sekä laki kansanterveyslain muuttamisesta (626/2007)

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) 24 § kohta 30

Lastensuojelulaki 7 §, 8 §, 9 §, 25 § (417/2007)

Lukiolaki (629/1998) ja 29a §, 33a § (1289/2013)

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

Suomen perustuslaki 6§, 10§, 16§, 19§, 22§

Terveydenhuoltolaki (1326/2010)

Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja oppilasterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 28.5.2009/380

3 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Oppilaitoksen tärkeimmät yhteistyökumppanit nuoren opiskelun ja hyvinvoinnin tukemisessa ovat huoltajat. Oppilaitoksen taholta otetaan yhteyttä kotiin, jos opiskelijalla on poissaoloja tai hänen opintonsa eivät etene normaalisti tai ilmenee muita ongelmia ja keskustelu opiskelija kanssa ei ole johtanut tilanteen korjaantumiseen. Opiskelijan mahdollisesti tarvitsemat tukipalvelut suunnitellaan yhteistyössä opiskelijan, huoltajien ja opiskelijahuoltoryhmän kesken. Yhteistyössä otetaan huomioon aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan itsenäisyys ja oma vastuullisuus.

Oppilaitoksen ja kodin välisessä yhteistyössä käytetään esimerkiksi seuraavia toimintatapoja:

- lukion opiskelijahuoltoryhmästä ja sen toiminnasta tiedotetaan opiskelijoita ja huoltajia aina lukuvuoden aluksi esim. opinto-oppaassa, lukion kotisivuilla jne.
- opiskeluun liittyvistä asioista tiedotetaan myös vanhempainilloissa
- ryhmänohjaaja on ensisijainen yhteydenottaja kotiin, mutta tarvittaessa myös opinto-ohjaaja, rehtori, terveydenhoitaja tai yksittäinen aineenopettaja voi ottaa yhteyttä huoltajaan
- huoltajia rohkaistaan ottamaan yhteyttä oppilaitokseen
- opiskelija ja huoltajat voidaan tarvittaessa kutsua perheneuvotteluun

Tiedotuksessa oppilaitoksen ja kotien välillä käytetään apuna Helmi-järjestelmää. Helmessä on yhteistyöhön ja tiedottamiseen käytössä:

- tiedotteet
- Helmi-viestit oppilaitoksen ja huoltajien välillä
- poissaolojen seuranta ja selvittäminen
- reaaliajassa olevat opintosuoritukset ja lukujärjestykset

Opiskelija voi 18 vuotta täytettyään antaa luvan vanhempiensa käyttöoikeuden jatkumiselle Helmessä. Helmen käyttäjätunnukset ovat henkilökohtaisia, eikä niitä tule luovuttaa kenenkään muun käyttöön. Huoltajatunnusten luovuttaminen opiskelijalle on ehdottomasti kiellettyä.

4 Opettaja opiskelijahuollon toteuttajana

Opettaja joutuu työssään toimimaan sekä opetustehtävissä että osallistumaan opiskelijahuoltoon. Opettajan kannalta on tärkeää, että hän tietää, milloin hän toimii opettajana ja milloin hänen toimintansa on osa opiskelijahuoltoa. Rajanveto tapahtuu niin, että toimiessaan yksilökohtaista opiskelijahuoltoa varten kootussa monialaisessa asiantuntijaryhmässä yhteistyössä psykologin, kuraattorin tai terveydenhoitajan kanssa, kyseessä on opiskelijahuolto. Ollessaan opiskelijan kanssa kahden opetustilanteessa (tai yhdessä toisen opettajan/rehtorin kanssa), kyseessä on opetus. Rajanveto on tärkeä, koska opettajan täytyy tietää, milloin noudatetaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain säännöksiä esimerkiksi salassapito- ja kirjaamisvelvoitteista ja milloin taas koulutusta koskevia lakeja.

Opettaja on yleensä se henkilö, joka ensimmäiseksi havaitsee, jos opiskelijalla on ongelmia. Opettaja ottaa asian esille opiskelijan kanssa. Tällaiset tehtävät ovat opettajalle kuuluvia kasvatuksellisia tehtäviä, jotka opettaja hoitaa osana omaa opetustyötään. Se, että opettaja osallistuu myös monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelyyn ja siten osallistuu opiskelijahuollon järjestämiseen, ei poista tätä opettajan opetustehtävään kuuluvaa kasvatusvastuuta.

Opiskelijahuoltoon liittyvien asioiden lisäksi oppilaitoksissa joudutaan käsittelemään myös muita asioita, kuten esimerkiksi kurinpidollisia ja oppimisen tukeen liittyviä asioita erilaisissa ryhmissä. Näiden ryhmien toiminta perustuu lukiolakiin.

5 Opiskelijahuolto

Opetuksen järjestäjä asettaa kuntatason oppilas- ja opiskelijahuollon ohjausryhmän ja oppilaitoskohtaiset opiskelijahuoltoryhmät. Yksittäistä opiskelijaa koskevat asiat käsitellään tilannekohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano, jotka on kuvattu seuraavissa alaluvuissa. Kaikki opiskelijahuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi opiskelijaterveydenhuoltoa sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan, kun käsiteltävä asia edellyttää.

5.1 Kuntatason opiskelijahuollon ohjausryhmä

Nurmijärvellä oppilas- ja opiskelijahuollon ohjausryhmänä toimii Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ohjausryhmä, jonka kokoonpano on seuraava:

- Sivistystoimen johtaja, pj
- Sosiaali- ja terveystoimen johtaja
- Perhe- ja sosiaalipalveluiden päällikkö
- Avoterveydenhuollon päällikkö
- Opetuspäällikkö
- Nuorisopäällikkö
- Varhaiskasvatuspäällikkö
- Avohoidon ylilääkäri
- Toimiala-asiantuntija (verkostotyö)

Ohjausryhmä vastaa opetuksen järjestäjäkohtaisen oppilas- ja opiskelijahuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Ryhmä voi kuulla tarvittaessa asiantuntijoita. Ohjausryhmä myös kehittää moniammatillista yhteistyötä lasten, nuorten ja perheiden palveluissa asiakaslähtöisesti. Ohjausryhmän muita tehtäviä ovat kehittää varhaisen avoimen yhteistyön toimintaa osana arjen käytäntöjen edistämistä; ohjata ja seurata lastensuojelulain 12 §:n mukaisen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelua ja toteutumista sekä seurata lasten, nuorten ja perheiden valtakunnallisten linjausten ja politiikkaohjelmien toteutumista sekä niistä tiedottamista. Oppilas- ja opiskelijahuolto kytkeytyy näin osaksi opetuksen ja koulutuksen järjestäjän muuta strategista suunnittelua.

5.2 Yhteisöllinen opiskelijahuolto⁴

Yhteisöllinen opiskelijahuolto on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia ja terveyttä. Lisäksi edistetään ja seurataan opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.⁵

Yhteisöllisen opiskelijahuollon lähtökohtana on opiskelijan ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Toteuttamisessa otetaan huomioon sekä aikuistuvan nuoren itsenäisyyden tukeminen että huoltajien osallistuminen. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä otetaan huomioon yhteistyö myös kunnan muiden nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.⁶ Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa. Opiskelijoiden osallisuus opiskeluyhteisön turvallisuuden edistämisessä tukee hyvinvointia ja tarkoituksenmukaista toimintaa turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria ja se otetaan huomioon kaikessa oppilaitoksen toiminnassa.

Oppilaitoskohtainen opiskelijahuoltoryhmä

Oppilaitoskohtaista opiskelijahuoltoryhmää johtaa rehtori ja siihen kuuluvat terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori, erityisopettaja ja opinto-ohjaaja, sekä tarvittaessa kutsuttuna lukion muuta henkilökuntaa tai yhteistyökumppaneita (esim., tuutoriohjaaja, oppilaskunnan edustaja/ohjaaja, ym.). Opiskelijoiden ja huoltajien kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä opiskelijahuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Opiskelijoiden osallisuuden edistäminen on oppilaitoskohtaisen opiskelijahuoltoryhmän tehtävä. Ryhmä kokoontuu, oppilaitoksen koosta riippuen, vähintään yhden tai kaksi kertaa lukukaudessa. Ryhmä laatii kokoontumisistaan muistion.

Oppilaitoskohtaisen opiskelijahuoltoryhmän tehtävät

Oppilaitoskohtaisen opiskelijahuoltoryhmän tehtävänä on vastata oppilaitoksen opiskelijahuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Suunnittelun pohjana käytetään mm. tasa-arvosuunnitelmaa, kouluterveyskyselyjä, oppilaitoksen terveydellisten olojen tarkastusten tuloksia, sekä asiakaskyselyjä. Opiskelijahuoltoryhmän toimintaa ohjaa (osana lukiodien työsuunnitelmaa) opiskelijahuoltosuunnitelma, johon on kirjattu yhteisöllistä opiskelijahuoltoa koskevat tavoitteet ja toimenpiteet. Lisäksi yhteisölliseen opiskelijahuoltoon kuuluu fyysiseen oppimisympäristöön, arjen työrytmiin, työnkuormitukseen, lepoon ja virkistykseen sekä työergonomiaan kuuluva ohjaus ja seuranta. Opiskelijahuoltoryhmässä keskustellaan ryhmän asioista yleisellä tasolla, jokaisen ryhmän tilanne käsitellään opiskelijahuoltoryhmässä vuosittain.

Oppilaitoskohtaisessa opiskelijahuoltoryhmässä ei käsitellä yksittäisen opiskelijan opiskelijahuoltoon liittyviä asioita, eikä puhuta opiskelijoista nimellä.

Yhteisöllisen opiskelijahuollon toteuttaminen⁷

Yhteisöllisen opiskelijahuollon ensisijaisia toimintatapoja ovat:

- opiskelijoiden osallisuutta tukevat toimintatavat
- myönteistä vuorovaikutusta ja tunneilmastoa tukevat keinot
- ongelmia ehkäisevät keinot
- myönteisen ryhmädynamiikan tukeminen yhteisön hyvän hengen edistämiseksi
- varhainen puuttuminen ryhmien toiminnan kielteisiin piirteisiin

⁴ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

⁵ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 4 §

⁶ Lukiolaki (1268/2013) 21§

⁷ Hallituksen esitys (67/2013) vp: perustelut

Yhteisöllisyyteen vaikutetaan toimintatavoilla, joilla uudet opiskelijat otetaan vastaan yhteisöön ja joilla tuetaan opiskelijan kiinnittymistä uuteen yhteisöön:

- perusopetuksesta lukioon siirryttäessä
- vuosikurssilta toiselle siirryttäessä
- oppilaitoksesta toiseen siirryttäessä

Turvallisuuteen liittyvien riskien ennakointi ja toimintamallien suunnittelu ovat luonteeltaan yhteisöllistä toimintaa, jota kehitetään yhdessä kaikkien oppilaitosyhteisön jäsenten kanssa. Turvallisuuteen liittyviä toimintamalleja on tarpeen harjoitella yhdessä, esimerkkinä poistumis-harjoitukset. Opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta seurataan ja arvioidaan kolmen vuoden välein toteutettavissa tarkastuksissa.

Opiskelijoiden osallisuutta ja hyvinvointia tukevat mm. oppilaskunta- ja tuutoritoiminta. Nuori-soasteen lukiokoulutuksen yhteisölliseen opiskelijahuoltoon kuuluu myös yhteistoiminnan vahvistaminen kodin ja oppilaitoksen kesken, jota toteutetaan mm. vanhempainiltojen muodossa.

Yhteisölliseen opiskelijahuoltoon kuuluu myös yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen, kuten nuorisotyön, seurakunnan, poliisin ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Esimerkkejä yhteisöllisen opiskelijahuollon toteuttamismalleista:

- vertaistoiminta, esim. tuutoritoiminta
- uusien opiskelijoiden ryhmäytymispäivä

Oppilaitoskohtainen opiskelijahuoltosuunnitelma

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelijahuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskelijahuoltosuunnitelma. Suunnitelman tulee olla oppilaitoskohtainen, jotta suunnitelmassa pystytään huomioimaan kunkin oppilaitoksen tarpeet opiskelijahuollon toteuttamisessa. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Suunnitelma on tarkistettava vuoden kuluessa siitä, kun 12 §:ssä tarkoitettu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu.⁸

Suunnitelmassa on otettava huomioon Nurmijärven kunnan Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä muut Nurmijärven kunnan lasten ja nuorten hyvinvointia koskevat linjaukset. Opiskelijahuoltosuunnitelmaa laadittaessa sovitaan menettelytavoista, joilla oppilaitoksen henkilöstö, opiskelijat ja huoltajat sekä tarvittavilta osin yhteistyötahot perehdytetään suunnitelmaan. Samalla sovitaan suunnitelmasta tiedottamisesta edellä mainituille.⁹

Opetuksen järjestäjän on seurattava oppilaitoskohtaisen opiskelijahuoltosuunnitelman toteutusta. Opiskelijahuoltosuunnitelmaan on kirjattava:¹⁰

1. arvio opiskelijahuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskelijahuoltopalveluista
2. kuvaus yhteisöllisen opiskelijahuollon järjestämisestä opiskelijan ja opiskeluyhteisön terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi
3. kuvaus yksilökohtaisen opiskelijahuollon toteuttamistavoista ja yhteistyöstä opiskelijan terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen edistämiseksi ja seuraamiseksi sekä tarvittavien yksilöllisten tukitoimien järjestämiseksi
4. kuvaus, miten opiskelijahuoltoa toteutetaan yhteistyöstä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa
5. kuvaus toimenpiteistä opiskelijahuollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta)

⁸ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 12§, 13§.

⁹ Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutos, luku 4.3 Opiskelijahuolto

¹⁰ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013); Hallituksen esitys (67/2013) vp: perustelut

5.3 Yksilökohtainen opiskelijahuolto

Yksilökohtaisella opiskelijahuollolla tarkoitetaan opiskelijalle annettavia opiskelijahuollon palveluja, joita ovat opiskeluterveydenhuolto, opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen opiskelijahuolto.¹¹ Yksilökohtaisen opiskelijahuollon tehtävänä on edistää hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistaa näihin ja opiskelijan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä.

Yksilökohtaista opiskelijahuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Lähtökohtana on opiskelijaa arvostava, hänen mielipiteitään kuunteleva ja luottamusta rakentava vuorovaikutus. Toiminnassa otetaan huomioon opiskelijan itsenäinen asema opiskelijahuoltoon liittyvissä kysymyksissä. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskelijahuollossa sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä.¹²

Yksilökohtainen oppilashuolto on opiskelijalle vapaaehtoista palvelua.

5.3.1 Monialainen yksilökohtainen opiskelijahuolto

Yksittäistä opiskelijaa koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Kaikki opiskelijahuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi opiskeluterveydenhuoltoa sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan kuin käsiteltävä asia edellyttää.¹³ Asiantuntijaryhmässä ei käsitellä opiskelun järjestämiseen liittyviä asioita, kuten opiskelun tuen järjestämistä, työrauhan ylläpitämistä tai kurinpidollisia asioita.

Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän opiskelijahuollon tuen tarpeen selvittämiseksi ja palvelujen järjestämiseksi.¹⁴ Asiantuntijaryhmän monialaisuus ja tapauskohtainen kokoonpano perustuu yksilölliseen harkintaan, käsiteltävään asiaan ja siinä vaadittavaan osaamiseen. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.¹⁵

Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoa opiskelijan suostumuksella se oppilaitoksen tai opiskelijahuollon työntekijä, jolla on herännyt huoli opiskelijan asiassa ja, jonka työtehtäviin asian selvittäminen kuuluu. Oppilaitoksen tai opiskelijahuollon työntekijä suosittelee asiantuntijaryhmän jäseniä tilannekohtaisesti oman arvionsa perusteella esim. terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi, lääkäri, rehtori, opettaja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja. Asiantuntijaryhmään nimetään jäseniä vain opiskelijan tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Suostumus pyydetään aina kirjallisena.

Yksilökohtainen opiskelijahuolto on opiskelijalle vapaaehtoista palvelua ja sitä toteutetaan yhteistyössä hänen kanssaan. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Työ järjestetään niin, että opiskelija voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi.

¹¹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 5 §

¹² Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 18 §

¹³ Nuorille tarkoitettun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutos, luku 4.3 Opiskelijahuolto

¹⁴ Nuorille tarkoitettun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutos, luku 4.3 Opiskelijahuolto

¹⁵ Nuorille tarkoitettun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutos, luku 4.3 Opiskelijahuolto

Nuorille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa alaikäisen opiskelijan huoltajalla ei ole oikeutta kieltää lastaan käyttämästä opiskelijahuollon palveluja.

Alaikäinen voi painavasta syystä kieltää huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskelijahuoltoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä tietoja huoltajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Arvion edun toteutumisesta tekee psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja tai lääkäri.

5.3.2 Opiskelijaterveydenhuolto

Yhteystiedot: www.nurmijarvi.fi > Perhe ja hyvinvointi > Terveyspalvelut > Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto

Opiskelijaterveydenhuollolla tarkoitetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 17§:n mukaista terveydenhuoltoa. Opiskelijaterveydenhuoltoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri.

Oppilaitoksen terveydenhoitaja on oppilaitosyhteisön terveyden edistämisen asiantuntija ja vastaa hoitotyön asiantuntijana opiskelijaterveydenhuollosta. Lisäksi hän vastaa opiskelijan hyvinvoinnin ja terveyden seuraamisesta, arvioinnista ja edistämisestä. Terveydenhoitaja tapaa opiskelijat toimintaa ohjaavan asetuksen mukaisesti.

Tarkastukset opiskelijaterveydenhuollossa:

TERVEYSTARKASTUS	Naiset	Miehet
laaja terveystarkastus	1. vuosi	2. vuosi
määräaikainen terveystarkastus	2. vuosi	1. vuosi
ryhmätapaaminen	3. vuosi	3. vuosi

Opiskelijaterveydenhuolto osallistuu oppilaitoksessa esiintyvien vaarojen ja haittojen arviointiin ja yhteisten toimintastrategioiden valmisteluun koskien mm. tapaturmien ja päihteiden käytön ehkäisyä sekä kriisi-, väkivalta- ja kiusaamistilanteita sekä muita erityistilanteita osana opiskelijahuollon suunnitelmaa. Terveydenhoitaja osallistuu oppilaitoksen työolojen ja opiskelun terveellisuuden edistämisen seurantaan ja valvontaan opiskelijänäkökulman kannalta.

Terveydenhoitaja osallistuu opiskelijoiden terveydenhoidon ja terveyden edistämisen asiantuntijana opetussuunnitelman valmisteluun, terveystietoon liittyvien asioiden käsittelyyn opiskelijaryhmissä sekä opiskelijahuollon toimintaan. Tavoitteena on opiskelijan hyvinvoinnin ja terveyden kokonaisvaltainen seuraaminen, arviointi ja tukeminen sekä ongelmien varhainen havaitseminen yhdessä oppilaitosten henkilökunnan ja nuorisoasteen lukiokoulutuksessa myös huoltajien kanssa.

Terveydenhoitaja seuraa opiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtii seulontatutkimuksista. Hän vastaa opiskelijaterveydenhuollon tiedottamisesta, opiskelijoiden terveystapaamisista, sekä opiskelijakohtaisesta yhteistyöstä opettajien ja ala-ikäisen opiskelijan huoltajien kanssa. Hän ohjaa opiskelijat tarvittaessa lääkärin tai muiden asiantuntijoiden jatkotutkimuksiin. Opiskelijaterveydenhuollossa toteutetaan terveysneuvontaa ja - ohjausta.

Lääkäri tarkastaa naispuoliset opiskelijat ensimmäisenä ja miespuoliset toisena opiskeluvuonna. Lääkärin toimialueeseen kuuluvat opiskelijan fyysiseen kasvuun, kehitykseen ja opiskeluun liittyvät asiat. Terveystarkastuksissa kartoitetaan myös opiskelijan psykososiaalista tilannetta. Tarvittaessa lääkäriajan voi varata ehkäisyyn, mielenterveyteen ja päihdeongelmiin liittyvissä asioissa. Ajanvaraus tehdään terveydenhoitajan kautta. Pääsääntöisesti lääkärinhoitoa vaativat

sairausasiat hoidetaan terveysasemalla omalääkärin vastaanotolla. Nuorisoasteen lukiokoulutuksessa poikien 2. vuoden lääkärintarkastukseen sisältyy kutsuntojen ennakkotarkastus.

Opiskelijaterveydenhuoltoon sisältyy oppilaitosten terveydellisten olojen seuranta, joka kuuluu opetuksen järjestäjän kokoamalle, eri ammattilaisista koostuvalle, toimialajohtajan johtamalle työryhmälle. Työryhmä tekee valvontasuunnitelman aina joka 3. vuosi. Opiskeluterveydenhoitajat seuraavat oppilaitoksen terveydellisiä oloja sekä yleisellä tasolla että terveystapaamisten välityksellä tuleen tiedon perusteella. Opiskelijaterveydenhuoltoon kuuluu myös opiskelijan terveydenhoito ja alle 18-vuotiailla myös sairaanhoito sekä suun terveydenhuolto. Tapaturmien yhteydessä annetaan ensiapua ja ohjataan jatkohoitoon. Vastuu ensiavusta ja hoitoon ohjauksesta on kaikilla oppilaitoksen aikuisilla.

Terveysneuvonta

Yksilö- ja ryhmäneuvontaa toteutetaan suunnitelmallisesti huomioiden opiskelijoiden kehitykselliset tarpeet. Neuvonnassa painotetaan kansanterveyden kannalta keskeisiä tekijöitä:

- tupakan, alkoholin ja muiden päihteiden käyttö
- uni ja lepo
- hygienia
- liikunta
- suun terveys
- painon hallinta
- ravitsemus
- seksuaalisuus
- tartuntataudit
- rokotukset

Yksilö- ja ryhmäneuvonnassa kiinnitetään huomiota oman elämän hallintaan, ihmissuhteisiin, päätöksenteko- ja ongelmanratkaisutaitojen, itsehoitoon sekä voimavarojen ja suojaavien tekijöiden vahvistamiseen. Vastaanotoilla kartoitetaan opiskelijoiden:

- perherakenne, elämäntilanne
- terveystottumukset
- ehkäisyn tarve
- lepo, ravitsemus ja liikkuminen
- tupakointi ja päihteiden käyttö
- fyysinen kunto ja harrastukset
- psyykinen hyvinvointi ja ihmissuhteet
- vapaa-ajanvietto
- opiskelumenestys ja mahdolliset tukitoimet
- kutsuntojen esitarkastuksessa myös suhtautuminen asepalvelukseen

5.3.3 Kuraattoripalvelut

Lisätietoja: www.nurmijarvi.fi > Perhe ja hyvinvointi > Perhe- ja sosiaalipalvelut > Perheiden tukeminen ja lasten suojelu > Koulukuraattoripalvelut

Kuraattoripalvelut ovat oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaista yksilökohtaista opiskelijahuoltoa, jolla tarkoitetaan kuraattorin antamaa opiskelun tukea ja ohjausta, jolla:

- edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa;
- tuetaan opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Opiskelijalla on oikeus keskustella henkilökohtaisesti kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt, kiireellisessä tilanteessa samana tai seuraavana työpäivänä. Yhteydenotto voi tulla myös alaikäisen opiskelijan huoltajalta tai

muulta henkilöltä. Tällöin kuraattori arvioi henkilökohtaisen keskustelun järjestämisen kiireellisuuden, ellei kyseessä ole yhteydenottajan neuvonta ja ohjaus tai jos keskustelun järjestäminen on muuten tarpeellista.

Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että opiskelija tarvitsee kuraattoripalveluja, on työntekijän otettava viipymättä yhteyttä kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot. Jos työntekijällä ei ole mahdollisuutta ottaa yhteyttä opiskelijan kanssa, on asiasta tiedotettava opiskelijaa. Myös alaikäisen opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta, jollei laissa toisin säädetä. Luottamuksellisen yhteistyön rakentamiseksi on hyvä toimia kunnan varhaisen avoimen yhteistyön mukaisesti: työntekijä keskustelee huolista opiskelijan ja huoltajan kanssa jo varhaisessa vaiheessa ja sopii tarvittaessa yhteydenotosta kuraattoriin.

Kuraattorin tapaamisissa kartoitetaan opiskelijan opintoja ja oppimisympäristöä, opiskelijan henkilökohtaista toimintakykyä, vointia ja jaksamista, perhe- ja kotitilannetta sekä kaverisuhteita, harrastuksia ja vapaa-ajan viettoa. Kuraattori toimii yhteistyössä opiskelijan, huoltajien, opettajan sekä tarvittavien tahojen kanssa. Tarvittaessa kuraattori ohjaa opiskelijan opiskelija-huollon tai oppilaitoksen ulkopuolisten palveluiden piiriin.

Kuraattori tuo sosiaalityön näkökulman oppilaitoksen toimintaan ja opiskelijahuoltoon.

Esimerkkejä kuraattorin työmenetelmistä

Neuvottelut ja konsultaatiot:

Opettajat ja yhteistyötahot voivat tarvittaessa konsultoida kuraattoria yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän tilanteesta. Samalla sovitaan puheeksi ottamisesta ja tarvittavasta yhteistyöstä huoltajien kanssa.

Huoltajien ohjaus ja neuvonta:

Alaikäisten opiskelijoiden huoltajia pyritään tukemaan nuoren kasvatukseen, elämäntilanteeseen ja opiskeluun liittyvissä haasteissa. Kuraattorin kanssa voi keskustella lukiossa, kotona tai puhelimitse. Kuraattori voi olla myös mukana toteuttamassa vanhempainryhmiä tai teemallisia vanhempainiltoja.

Yksilökeskustelut:

Yksilöllisissä keskusteluissa opiskelijalla on mahdollisuus puhua itselleen tärkeistä asioista sekä käsitellä tunteitaan ja ajatuksiaan rauhassa. Opiskelijat voivat ottaa yhteyttä kuraattoriin perheen kriisitilanteissa. Opiskelijalla on oikeus kuraattoripalveluihin oppituntien aikana. Alaikäisen opiskelijan huoltaja ei voi kieltää nuorta käyttämästä kuraattoripalveluja, jos nuori itse kokee niitä tarvitsevänsä.

Vertaisryhmätoiminta:

Vertaistukiryhmä tukee nuorten kehitystä. Ryhmiä voidaan muodostaa tarvittaessa jonkun aiheen ympärille, kuten kiusaamisen ehkäisy, stressinhallinta tai sosiaaliset taidot. Ryhmien vetäminen toteutetaan usein työparin, esimerkiksi terveyskeskuspsykologin, erityisopettajan, terveydenhoitajan tai perheohjaajan kanssa.

Opiskelijaryhmätoiminta:

Hyvä ilmapiiri vaikuttaa oppimiseen ja viihtyvyyteen. Kuraattori voi osallistua yhteistyössä opettajan kanssa opiskelijaryhmän ryhmäytämiseen toiminnallisilla menetelmillä.

Koulukuraattori toimii myös yhteistyössä muiden tahojen kanssa alueellisia ilmiöitä arvioiden.

5.3.4 Psykologipalvelut

Psykologin työ painottuu ennaltaehkäisyyn. Psykologit ovat mukana oppilaitosten yhteisöllisessä ja yksilökohtaisessa opiskelijahuollossa.

Psykologin tehtäviin kuuluvat opiskelijan psyykkisen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen sekä näihin liittyvien pulmien selvittely. Asiakastilanteissa psykologi keskustelee opiskelijan kanssa, konsultoi oppilaitoksen henkilökuntaa ja tekee tarvittaessa psykologisia tutkimuksia. Asiakastyön ohella psykologin tehtäviin kuuluvat konsultaatiokeskustelujen käyminen oppilaitoksen henkilökunnan sekä ulkopuolisten tukiverkoston kanssa.

Opiskelija voi ottaa psykologtiin yhteyttä puhelimitse tai psykologin ollessa paikan päällä oppilaitoksessa. Keskusteluaikaa voi pyytää myös jonkun muun oppilaitoksen työntekijän välityksellä. Keskusteluaika järjestetään psykologin arvion mukaan viimeistään 7. työpäivänä pyynnöstä, kiireellisissä tapauksissa samana tai seuraavana työpäivänä. Keskustelu voidaan käydä myös puhelimitse.

Jos huoli opiskelijan asioista herää oppilaitoksen työntekijällä tai muulla sivullisella ammatillisessa tehtävässä olevalla (esim. lääkäri), hän keskustelee asiasta ensin opiskelijan kanssa (Nurmijärven varhaisen avoimen yhteistyön malli). Tämän jälkeen työntekijä ottaa yhteyden viipymättä psykologtiin yhdessä opiskelijan kanssa. Jos tämä ei ole mahdollista, on opiskelijalle annettava tieto yhteydenotosta psykologtiin ja tarjottava mahdollisuus keskustella yhteydenoton syistä psykologin kanssa viimeistään seitsemän työpäivän kuluessa. Yhteydenoton perusteella psykologi arvioi, onko tarpeen järjestää opiskelijalle henkilökohtainen tapaaminen tai olla hänen yhteydessä puhelimitse. Oppilaitoksen työntekijällä tai muulla sivullisella ammatillisessa tehtävässä toimivalla on myös mahdollisuus konsultoida psykologia opiskelijan asioista nimettömästi.

Opiskelijan kanssa keskustellessaan psykologi arvioi, minkälaisesta tuesta opiskelija parhaiten hyötyisi. Tuki voi olla psykologin tukea, muiden opiskelijahuollon palveluiden (kuraattori, terveydenhoitaja, lääkäri, oppilaanohjaaja, erityisopettaja) tukea tai muita kunnan tarjoamia nuorten palveluja. Tarvittaessa voidaan koota opiskelijahuollon monialainen asiantuntijaryhmä, jossa yhdessä opiskelijan kanssa pohditaan, millaista tukea opiskelija tarvitsee ja miten tuki toteutetaan. Tapauskohtaisesti sovitaan, keitä ryhmään osallistuu.

Opiskelija saattaa myös tarvita psykologin tutkimusta; tutkimuksen tarpeen arvioi psykologi. Ennen psykologin tutkimuksia opiskelija on jo saanut tukea oppilaitoksen taholta ja tukikeinoja on kokeiltu monipuolisesti. Psykologin tutkimus voi olla tarpeellinen, kun selvitetään opiskelijan oppimiseen tai tunne-elämään liittyviä pulmia.

5.3.5 Opiskelijahuoltokertomus

Monialaisesta yksilökohtaisesta tapaamisesta laaditaan opiskelijahuoltokertomus. Opiskelijahuoltokertomukseen kirjataan tiedot, jotka kuvaavat yksittäisen opiskelijan opiskelijahuollon tarvetta sekä suunniteltuja ja toteutettuja opiskelijahuollon toimenpiteitä.

Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, jonka on kirjattava ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät opiskelijaa koskevat tiedot opiskelijahuoltokertomukseen. Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä kirjauksia salassapitovelvoitteiden estämättä.

Opiskelijahuoltokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi ja siihen kirjataan yksittäisen opiskelijan:

- nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot;
- asian aihe ja vireillepanija;

- opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet; kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- tiedot asian käsittelystä asiantuntijaryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot;
- toteutetut toimenpiteet, kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa.

Jos sivulliselle annetaan opiskelijahuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Yksilökohtainen opiskelijahuoltokertomus laaditaan lomakepohjalle. **Täytetyt lomakkeet arkistoidaan oppilaitoksessa salassa pidettävien asiakirjojen hallintakäytännön mukaisesti.**¹⁶ Opiskelijaterveydenhuollon henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen opiskelijahuoltotyön säädetyksi potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti opiskelijahuollon kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen.

Koulutuksen järjestäjä ylläpitää rekisterinpitäjänä monialaisen yksilökohtaisen opiskelijahuollon rekisteriä (opiskelijahuoltorekisteri). Rekisteriin tallennetaan oppilaitoksen toteuttamassa monialaisessa yksilökohtaisessa opiskelijahuollossa laadittavat opiskelijahuoltokertomukset sekä muut siihen liittyvissä tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä opiskelijaa koskevat asiakirjat. Oppilaitoskohtaisen opiskelijahuollon rekisteristä vastaa rehtori. Hän määrittelee tapauskohtaisesti käyttöoikeudet sanottuun rekisteriin tallennettaviin tietoihin.

5.3.6 Salassapito, tiedonsiirto ja rekisteri

Asiantuntijaryhmän jäsenillä **on oikeus pyytää** neuvoa opiskelijan asiassa tarpeellisiksi katso miltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille tässä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja. Asiantuntijaryhmän jäsenet **eivät saa käyttää** asiantuntijaryhmän jäsenenä saamia salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin opiskelijahuoltoon liittyvään tehtävään.

Asiantuntijaryhmän jäsenillä **on oikeus** salassapitovelvollisuuden estämättä saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskelijahuollosta vastaavalle viranomaiselle (rehtori) sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskelijahuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan, onko kysymys sellaisesta tiedosta, jonka luovuttaminen on välttämätön esim. muiden opiskelijoiden turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi myös koskea sellaista opiskelijan sairautta joka tulee ottaa huomioon opiskelijan opetusta järjestettäessä. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin laillinen peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan opiskelijan tai alaikäisen opiskelijan huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Tietoja voi luovuttaa aina, kun on opiskelijan tai alaikäisen opiskelijan huoltajan suostumus!

Jos opiskelija siirtyy toisen opetuksen järjestäjän opetukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä opiskelijan tai, jos opiskelijalla ei ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumus siihen, että

¹⁶ Henkilötietolaki (22.4.1999/523); Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) 24 §.

uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskelijahuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskelijahuollon jatkuvuuden kannalta.¹⁷

Jos alle 18-vuotias oppilas siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän järjestämään opetukseen, toimintaan tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava oppilaan opetuksen tai koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle opetuksen tai koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.¹⁸

6 Opiskelijahuollon muut yhteistyötahot

Opiskelijahuoltoa ja sen järjestämistä koskevat muut yhteistyötahot sekä niiden toiminta on kuvattu Perusopetuksen oppilashuollon käsikirjan (1.8.2014, 2. painos) luvussa 6. Oppilashuollon muut yhteistyötahot, s. 14 - 28. Perusopetuksen oppilashuollon yhteistyötahojen palvelut ovat soveltaen käytettävissä myös lukio-opiskelijoiden sekä oppilaitosten toimesta. Lisätietoa yhteistyötahojen toiminnasta sekä yhteystiedot löytyvät Perusopetuksen oppilashuollon käsikirjasta, ks. alla. Palveluiden sisällöstä vastaa palvelun tarjoaja ja palvelun käytöstä sekä käyttöehdoista sovitaan suoraan palvelun tarjoajan kanssa.

Perusopetuksen oppilashuollon käsikirja löytyy kunnan kotisivuilta:

www.nurmijarvi.fi >Perhe ja hyvinvointi > Opetus ja koulutus > Oppilashuolto > Perusopetuksen oppilashuollon käsikirja

¹⁷ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013), 23 §

¹⁸ Laki perusopetuslain muuttamisesta (1288/2013) 40 §

7 Lähteet

Hallituksen esitys 67/2013

(www.finlex.fi > Hallituksen esitykset > 2013 > HE 67/2013)

Henkilötietolaki (22.4.1999/523)

(www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Ajantasainen lainsäädäntö > Vuosi 1999 > 22.4.1999/523)

Kansanterveyslaki (66/1972)

(www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Ajantasainen lainsäädäntö > Vuosi 1972 > 28.1.1972/66)

Laki kansanterveyslain muuttamisesta (626/2007)

(www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Säädökset alkuperäisinä > 2007 > 626/2007)

Laki perusopetuslain muuttamisesta (1288/2013)

(www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Säädökset alkuperäisinä > 2013 > 1288/2013)

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)

(www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Ajantasainen lainsäädäntö > Vuosi 1999 > 21.5.1999/621)

Lastensuojelulaki (417/2007)

(www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Ajantasainen lainsäädäntö > Vuosi 2007 > 13.4.2007/417)

Lukiolaki (629/1998)

(www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Ajantasainen lainsäädäntö > Vuosi 1998 > 21.8.1998/629)

Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutos luku 4.3.

(www.oph.fi)

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

(www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Säädökset alkuperäisinä > 2013 > 1287/2013)

Suomen perustuslaki

(www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Ajantasainen lainsäädäntö > Vuosi 1999 > 11.6.1999/731)

Terveydenhuoltolaki 1326/2010

(www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Säädosmuutosten hakemisto > 2010 > 1326/2010)